

**Verslag 5^e Algemene Ledenvergadering (ALV),
van Vereniging Markdal duurzaam&vitaal
Maandag 18 september 2017 in De Donk te Ulvenhout.**

ALV huishoudelijk deel.

1) Opening, welkom en vaststelling agenda ALV.

Stipt om 20u opent voorzitter Jettie Rattink de vijfde Algemene Leden Vergadering en heet de ca 50 deelnemers van harte welkom.

De concept agenda voor de ALV wordt goedgekeurd.

2) Goedkeuring concept-notulen ALV 21 september 2016

Deze worden zonder opmerkingen vastgesteld.

3) Verantwoording door voorzitter Jettie Rattink over het beleid in 2016.

Er is al veel informatie gegeven. Ook de beleidsverantwoording over het laatste jaar is toegestuurd. (Zie bijlage). Het lijkt misschien of er niet veel voortgang is geweest, maar inhoudelijk is er heel veel gebeurd. Er is veel overleg geweest, met veel nieuwe partners zoals bij het scheppen van een bestemming voor de Markhoeve in overleg met de Provincie en de creatieve werkplaats De Gruijter in Den Bosch. Om zo een functie voor de Markhoeve te ontwikkelen voor innovaties, duurzaamheid en participierend onderwijs.

Met de provincie wordt verder gewerkt om allereerst de huidige 102 ha natuur uit de Overeenkomst te realiseren. Daarbij gaat het om meer dan alleen de 102 ha voor natuur, maar ook om alle andere aspecten, zoals dat er economisch 'een goede boterham te verdienen moet zijn', in een evenwichtige balans tussen agrarisch, natuur, recreatie, etc. Daarvoor is volgens het Plan van Meerwaarde gewerkt. Ondertussen wordt er nu gewerkt aan een nieuwe overeenkomst voor extra 150 ha die in beeld zijn om te verwerven. Zo komt dan een robuust Natuur Netwerk Brabant (NNB) voor het Markdal tot stand. Daarmee wordt de totale provinciale opgave voor het Markdal gerealiseerd, zodat er dan naar verwachting rust in het gebied kan ontstaan. Deze samenhang zal nog steeds sterker verteld moeten worden.

In de huidige voortgang is er meer uitwerking van de detaillering. De ervaring is ook dat het 'anders om' werken lastig is voor de andere partners. Voor goede oplossingen proberen we steeds de kaders verantwoord op te rekken, waarbij we het gezamenlijke uitgangspunt blijven koesteren. Uiteindelijk zal niet iedereen voor 100% zijn zin kunnen krijgen. Maar iedereen zal wel alle overwegingen kunnen kennen.

Over het gevoerde beleid zijn geen vragen en het beleid over 2016 wordt door de ALV goedgekeurd.

4) Financieel verslag door penningmeester Jan Roovers, verslag van de kascommissie en oordeel ALV, benoeming nieuwe kascommissie.

De Penningmeester geeft een toelichting op de inkomsten en uitgaven, het banksaldo, het negatief eigen vermogen dat van € 27.209 naar € 19.893 is afgenomen, de activa en de passiva en de conclusies van de accountant van Oers.

De conclusies van de accountant zijn allereerst: *'Gelet op de vermogenspositie van de vereniging ultimo 2016 en het resultaat over 2016 is het voortbestaan van de vereniging onzeker.'* en vervolgens *'De verwachting is, dat in de komende jaren subsidies en rentes*

worden ontvangen waarmee de schulden kunnen worden afgelost. Op grond hiervan zijn activa en passiva gewaardeerd op grondslagen van continuïteit.'

Namens de kascommissie rapporteert Anton van Gastel mede namens Hans de Haan als volgt: 'De penningmeester is uitvoerig bevestigd, elke bon bleek gecontroleerd en de administratie bleek op zeer verstandige en deskundige wijze uitgevoerd te zijn. De Kascommissie stelt daarom aan de Algemene Ledenvergadering voor om de door de penningmeester opgestelde cijfers en begrotingen bij acclamatie goed te keuren en vast te stellen.'

Het applaus van de van de leden bevestigt dit voorstel tot goedkeuring van het financieel jaarverslag en het decharge verlenen aan de penningmeester.

Voor de samenstelling van de kascommissie wordt als vervanger van de aftredende Anton van Gastel, naast Hans de Haan, Regien op ten Berg voorgesteld.

De ALV stemt van harte met dit voorstel in. Met dank aan Anton van Gastel.

- 5) Aftreden en (her)benoemen leden van Algemeen Beraad en Dagelijks Bestuur.
Enkele leden hebben zich aangemeld voor het algemeen beraad of het dagelijks bestuur. Wieke Bonthuis, hier aanwezig, is een van hen. Afgesproken is dat zij -net als andere kandidaten- eerst een aantal maanden zal deelnemen aan het algemeen beraad alvorens tot definitieve benoeming besloten kan worden.
De ALV stemt in met de (her)benoeming van leden Dagelijks Bestuur, Algemeen Beraad en Wieke Bonthuis als kandidaat lid ab. Instemmend applaus bevestigt dit.
- 6) Rondvraag en sluiting huishoudelijk deel ALV
Er zijn geen punten voor de rondvraag. Daarmee sluit voorzitter Jettie Rattink - met dank aan de aanwezigen - het formele gedeelte van deze ALV.

***** P R E S E N T A T I E S *****

Presentatie voorlopig ontwerp voor een vrij stromende Mark door procesmanager Marcel van Miert.

Marcel schetst het Markdal als verbindende (natuur)schakel met de op de hogere gronden liggende gebieden zoals Mastbos, Ulvenhoutse Bos, Landgoederenzone en Strijbeekse Heide. Die schakel wordt vooral door de ecologische verbindingen via de zijbeken gevormd. Zo ontstaat meer biodiversiteit door uitwisseling. Dit geldt ook voor het water waar meer door de KRW gewenste 'stroom'-vissen en waterplanten zich thuis zullen voelen.

In het proces is vanuit zo'n 1000 ideeën één Voorkeursalternatief (VKA) ontwikkeld. Dat betrof veel wikken en wegen met water, het afwegen van kosten en zoeken naar fondsen, en het hydrologisch doorrekenen van de varianten. Waar een stuw buiten werking komt, wordt het bovenstrooms droger en benedenstrooms natter. Zo moet er bij de Blauwe Kamer en Daesdonck gekeken worden naar de effecten voor agrarisch gebruik.

Met het VKA kan er nu ook een droge verbinding van Markdal naar Strijbeekse Heide ontstaan. Aandachtspunten zijn nog de inpassingen van de – bij voorkeur verdiepte – A58 met een grotere capaciteit voor ecologische en recreatieve passages, de nieuwe bestemming van boerderij Markhoeve en een inrichting van het Markdal die recht doet aan de eenheid van het landschap.

Het Voorkeursalternatief ligt nu ter visie voor verbeteringen, daarna volgt op basis van de nadere provinciale regels het traditionele Bestemmingsplanproces. Met de verwachting dat volgend jaar de schop echt de grond in kan gaan.

Introductie bestaande en nieuwe werkgroepen, door Nellie Raedts.

Nu na ca 5 jaar de fase van visie vorming eindigt, is er behoefte aan een andere werkgroepenstructuur voor meer concrete uitwerking per onderwerp. Daarvoor is ook nieuwe deelname in de werkgroepen nodig. Per werkgroep zullen de coördinatoren een werkgroep toelichten en een oproep doen voor deelname als vrijwilliger in die werkgroep.

Voor wg A58 licht Ton Kroes toe dat er gewerkt wordt met een eigen voorstel voor de verdiepte ligging en eco- en recreatie passages door de A58, alles in overleg met RWS/InnovA58.

Voor wg Strijbeek geeft Mariette aan dat het gaat om het activeren van een levendige ontwikkeling van het dorp, met een relatie naar de herbestemde Markhoeve.

Voor de wg Markhoeve meldt Jettie gaat het om het ontwikkelen van nieuwe functies op deze boerderij, waaronder die van onderwijs in duurzame landbouw en startende ondernemers.

Voor de wg Klokkenberg vraagt Jan een brede samenstelling om een passende ontwikkeling in het Markdal te regisseren, o.a. voor uitwerking van KRW, NNB, fietsbrug over de Mark, natuur, boskamers, etc.

Voor de wg Land- en tuinbouw presenteert Nellie de doelen voor ontwikkeling vitale duurzame landbouw met kansontwikkeling van duurzame circulaire economie, in samenhang met natuur en een voedselketen tussen land en stad.

Voor de wg Organisatie Grondzaken presenteert Sjef als onderwerpen om mee te denken en richting te geven: beheer en gebiedsfinanciering, mogelijkheden zelfbeheer van natuur, soort typering van beheer van de gronden, samenhang in het Markdal, al dan niet afhankelijkheid van subsidies, etc.

Voor de wg Recreatief gebruik benadrukt Dorine dat het gaat om recreatie en natuurbeleving zonder belasting voor het Markdal en uitwerking van het routenetwerk op basis van het definitieve Voorkeursalternatief.

Voor de wg Tentoonstelling Markdal schetst Gerard de ideeën over verleden, heden en toekomst, met activiteiten als visserij, landbouw, betrekken lagere scholen, educatie, etc. Er wordt gezocht naar een goede tentoonstellings locatie. Het tijdspad wordt bepaald door het samenvallen met de 'eerste schop in de grond'.

Voor de wg Publiciteit en Communicatie noemt Joost naast het 'zenden' ook het 'luisteren', het mee organiseren van de publieksavonden, bevorderen draagvlak, nieuwsbrieven, benutten twitter, sociale media, etc.

Vervolgens konden vrijwilligers zich in de pauze informeren bij de verschillende werkgroep stands en zich aanmelden. Daar was veel belangstelling voor en in totaal wilden een tiental leden deelnemen aan diverse werkgroepen.

***** P A U Z E *****

Presentatie door Joost de Jong: "Ons Voedsel en het Markdal".

Hierin schetst hij de voedselsituatie in de wereld, in Nederland en in relatie met het land-stad in de Baronie van Breda. Aandacht is nodig voor de groei van de wereldbevolking naar 7 a 9 miljard, de footprint van voedselproductie met rundvlees als meest belastend, ondervoeding maar meer obesitas, (on)bekendheid met de oorsprong van het voedsel, belang stadlandbouw en city deals

(nog niet in Breda) en groeiende aandacht –ook in restaurants- voor voedsel uit de streek. Er zijn al goede voorbeelden zoals de zelfoogsttuin van Veerle Bruning, Baronieboeren, Boerschappen Breda, etc. Hij sluit af met drie adviezen:

- 1) onderzoek de mogelijkheden in het Markdal en versterk de land-stad contacten,
- 2) bevorder het sociale met meer waardering,
- 3) stimuleer een actieve rol van de (lokale) ZLTO.

In de discussie komen vragen naar voren als: wil de consument wel de juiste prijs voor voedsel uit de streek betalen, hebben tweeverdieners wel de tijd om streekproducten zelf te oogsten of speciaal in te kopen, is Markdal niet te klein en moet het niet samen met Landgoederen en/of Chaam?

Anderzijds blijken het succes van Veerle's zelfoogsttuin, de trends naar 'willen weten wat we eten' en 'grip op eigen leven', meer boeren die anders dan een traditionele bedrijfsvoering willen, kansen te bieden voor streek- en Markdalvoedsel. Ben Hulshof als lokale imker promoot vervolgens ter plekke zijn 'Markdal honing'.

Voorzitter Jettie Rattink benadrukt tenslotte de experimenteer ruimte die de vereniging in het Markdal wil bieden en sluit om 22u met alle gelegenheid om verder onderling verder te praten.

***** S L U I T I N G *****

Bijlage

Hierbij een korte verantwoording door het bestuur van de vereniging Markdal, duurzaam en vitaal. Waar alle vrijwilligers in 2016 zich voor in hebben gezet kunt u lezen in het jaarverslag (beschikbaar op de website). Daar werd al een doorkijkje gegeven naar 2017. Nu zijn we al weer een paar stevige stappen verder.

Door het jaar heen informeren wij u over de ontwikkelingen. Relevante informatie is te vinden op de website, de nieuwsbrieven houden u ook op de hoogte. Als er iets bijzonders te melden is, worden extra brieven verstuurd zoals onlangs bij het presenteren van het VKA en het bestemmingsplan.

U kunt zo betrokken blijven en tegelijk kunt u het algemeen beraad, en daarin het dagelijks bestuur kritisch blijven volgen. Hieronder een korte verantwoording over de afgelopen maanden; een stand van zaken.

Verantwoording september 2017

Hebben we vorig jaar nog aangegeven: "De voorbereidingen, om de eerste schop volgend jaar, ergens in de grond te kunnen zetten krijgen steeds vastere vorm." Datzelfde kunnen we nu herhalen.

De uitwerking van alle plannen, het maken en vaststellen van de nadere regels voor de verschillende initiatieven, waaronder ook de vrij stromende Mark en de begrenzing van het NatuurNetwerkBrabant, nemen meer procedure tijd in beslag dan gedacht en gehoopt.

Die nadere regels zijn nu goedgekeurd door Gedeputeerde Staten en zullen te zijner tijd na het vaststellen van het bestemmingsplan definitief worden vastgesteld door GS.

Deze nadere regels maken het mogelijk om in de bestemmingsplannen de gewenste mogelijkheden te krijgen. Een voorbeeld daarvan is de verwerving van gronden langs de Mark in ruil voor bestemmingsverruiming op de eigen huis of woonkavel.

Aanpassingen in ruimtegebruik maken het niet alleen mogelijk op grotere schaal EHS, nu NNB, en KRW-doelen te realiseren, zij maken het ook mogelijk provinciale, regionale en gemeentelijke doelen op het gebied van innovatie, leefbaarheid, economie en duurzaamheid te realiseren.

Het "Perspectief voor het Markdal" geeft aan om welke initiatieven het gaat. Voor alle duidelijkheid: het gaat daarbij niet slechts om wensen van grondeigenaren. Nee, het gaat hierbij om het oplossen van zaken die lang hebben vastgezeten en die we al werkende weg zijn tegen gekomen. En het gaat dus om het beschikbaar komen van gronden voor het opnieuw meanderen van de Mark. Er komen nu ruim 6 kilometers bij.

Op 19 december 2016 hebben de betrokken bestuurders (op de bijeenkomst in de Donk) nog eens duidelijk hun steun uitgesproken voor de wijze waarop de vereniging werkt en aangegeven dat zij zich kunnen vinden in de gekozen richting voor de realisatie van de nieuwe loop. Aandacht blijft gevraagd worden voor de hydrologische situatie in het gebied, specifiek voor het gebied waar de begrenzing van het Natuur Netwerk Brabant gewijzigd wordt. De hydrologische situatie zal daar hetzelfde blijven en als basis dienen voor de verdere verbetering. Hierover is zijn we het eens.

Dit jaar is duidelijk geworden dat we inderdaad de komende jaren het hele Natuur Netwerk Brabant in het Nederlandse deel van de boven Mark en haar zijbeekjes kunnen realiseren en dat we dit netwerk het robuuste karakter kunnen geven dat gewenst is. De ecologische verbindingzones en de uitstraling hiervan naar de zijbeken, zoals eerder gepresenteerd, kan worden gerealiseerd door de sterke opstelling van de betrokken eigenaren. Om die reden zijn we met de provincie in gesprek over een uitbreiding van de huidige overeenkomst. De huidige overeenkomst vraagt om realisering van 102 ha en de maatregelen voor de Kader Richtlijn Water. De aanvullende overeenkomst zal betrekking hebben op 150 ha die al eerder gepland zijn en nu de komende jaren gerealiseerd kunnen worden. Daarmee zal het NNB in deze omgeving afgerond zijn en zullen de KRW maatregelen voor deze zones ook uitgevoerd worden.

U heeft deze weken kunnen lezen dat de beide bestemmingsplannen vrijgegeven zijn door de beide colleges. Die plannen zijn gemaakt in opdracht van de initiatiefnemers en de vereniging. Het blijft lastig dat waar het Markdal als pilot voor de omgevingswet wordt gezien de oude procedures gevolgd moeten worden. Tijdrovende procedures. Nu eerst voor beide bestemmingsplannen, straks de waterwetprocedures voor de nieuwe loop. Het voorkeursalternatief voor die nieuwe loop van de Mark heeft alle betrokkenen (eigenaren, omwonende en instanties) vorig jaar indringend bezig gehouden. Met het waterschap is eind 2016 een tweede overeenkomst getekend om het ontwerp zoals dat er nu ligt nader uit te werken. Het hydrologisch onderzoek, waarvan sprake is in het jaarverslag, is begin 2017 gepresenteerd.

Het plan voor de nieuwe loop is nu onderwerp van gesprek in een breed bestuurlijk overleg. De centrale vraag is, uiteraard, hoe gaan we een en ander realiseren. Nadere detaillering moet er nog komen, maar commitment van de betrokken besturen over de wijze waarop die tot stand komt is essentieel.

Uit het werk van de vrijwilligers en de bewoners zijn de afgelopen jaren immers wensen naar voren gekomen. Ze zijn neergelegd in de diverse richtingwijzers van de vereniging. Ze zijn verwerkt in de nadere uitwerking, en we moeten nu kijken of dat wat bedacht is gerealiseerd en gefinancierd kan worden. Denk b.v. aan gescheiden fiets en wandelpaden. Bij zo'n 6 km waterloop meer betekent dat veel nieuwe aanleg van dergelijke voorzieningen. Voor de vereniging ligt er ook nadrukkelijk de vraag welke natuur wordt straks mogelijk; hoe zorgen we dat alle ideeën rond het voorkeursalternatief tot een samenhangend natuur en landschapsbeeld leiden.

Haalbaarheid van een gewenst situatie is ook aan de orde bij de gesprekken over de aanpassing aan de A58. Als vereniging namen we het afgelopen jaar deel - en nemen we nog steeds - intensief deel aan het platform, dat zich bezig houdt met de A58 van knooppunt Annabosch tot en met knooppunt Galder. Dat doen we in het

samenwerkingsverband van A58 naar beter.

Een gezamenlijk voorstel voor aanpassingen met de weg op het huidige niveau en niet zoals voorgesteld op 2 á 3 meter hoger ligt er nu, is ook overgenomen door RWS, maar we blijven gezamenlijk strijden voor een aanpassing die recht doet aan de andere ontwikkelingen in het Markdal. RWS heeft ons aangegeven dat daar formele ruimte voor is, als het maar uitvoerbaar en betaalbaar én bestuurlijke steun heeft.

In de overeenkomst met de provincie (november 2013) is aan de vereniging ook gevraagd te bekijken of er een goede invulling te geven is aan de voormalige boerderij 'Markhoeve' in Strijbeek. Daar is veel werk voor verzet in 2016 en begin 2017.

Inmiddels hebben we een voorstel neergelegd bij de provinciale medewerkers en de betrokken gedeputeerden. We hebben goede hoop dat we er snel uit kunnen komen. Een onderdeel van de plannen, inzet van MBO en HBO onderwijs, in samenwerking met werkplaats De Gruyter (Den Bosch) is al ingang gezet. Zodra we groen licht krijgen zullen we u middels de Nieuwsbrief op de hoogte stellen.

Een aantal zaken vroegen en vragen nog steeds aandacht.

- de toenemende waterrecreatie.
- de ontwikkelingen rond de Klokkenberg. Er is het afgelopen jaar met de eigenaren van de Klokkenberg gesproken; ook met de nieuwe eigenaar zal overleg worden gevoerd. Immers een deel van het NatuurNetwerkBrabant moet nog gerealiseerd worden en het Perspectief van het Markdal biedt ook mogelijkheden voor de Klokkenberg om goed op land en stad aan te sluiten.
- Toenemend aantal verzoeken : Het jaarverslag vermeld ook de nominatie (in augustus 2016) van de vereniging voor de 'Eenvoudig Beter Trofee'. In maart jl. werd deze inderdaad door de minister aan de vereniging, en daarmee in feite aan alle betrokkenen, uitgereikt. Het betekent wel dat we daardoor ook veel vragen krijgen uit het land. Het "van-binnen-uit" en 'Andersom denken', het blijven zoeken naar mogelijkheden om situaties op te lossen en het op basis van consensus werken met betrokkenen (in brede zin) stimuleert anderen, geeft ruimte aan nieuwe op duurzaamheid gerichte initiatieven, maar roept tegelijk vragen op over de intensiteit van het proces.

Vanuit het Algemeen Beraad en het Dagelijks bestuur ervaren wij natuurlijk ook dat het een zeer intensief proces is dat we zijn aangegaan, maar echt de moeite waard. Hebt u zin om mee te denken laat het weten!

Natuurlijk zullen we het niet altijd een ieder volledig naar de zin kunnen maken, maar we kunnen wel veel meer dan we ooit gedacht hebben. Werken naar consensus blijft uitgangspunt.

De grote mate van betrokkenheid maakt dat afwegingen gemakkelijk gekend kunnen zijn.

Heeft u vragen, op/aanmerkingen of nieuwe initiatieven, laat het weten.

Jettie Rattink, Voorzitter Vereniging Markdal

A handwritten signature in black ink. The first part is a large, stylized capital letter 'R' that loops around. To the right of the 'R', the name 'Rattink' is written in a cursive, lowercase script.

